

2009. május 7., csütörtök

A Parlament új szerepe a Lisszaboni Szerződés kapcsán

P6_TA(2009)0373

Az Európai Parlament 2009. május 7-i állásfoglalása a Parlament új szerepéről és a Lisszaboni Szerződés végrehajtásával kapcsolatos felelősségeiről (2008/2063(INI))

(2010/C 212 E/08)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződést és az Európai Közösséget létrehozó szerződést módosító, 2007. december 13-án Lisszabonban aláírt szerződésre (Lisszaboni Szerződés),
- tekintettel az Egységes Európai Okmánnyal és a Maastrichti, az Amszterdami és a Nizzai Szerződéssel módosított, az Európai Unióról szóló szerződésre és az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,
- tekintettel az Európai Unió 2007. december 12-i Alapjogi Chartájára,
- tekintettel az Európai Unió jövőjéről szóló, 2001. december 15-i laekeni nyilatkozatra,
- tekintettel az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló, 2004. október 29-én Rómában aláírt szerződésre,
- tekintettel az Unió alkotmányozási folyamatának ütemtervéről szóló, 2007. június 7-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel a kormányközi konferencia (IGC) összehívásáról (a EU-Szerződés 48. cikke) szóló, 2007. július 11-i állásfoglalására ⁽²⁾,
- tekintettel a Lisszaboni Szerződésről szóló, 2008. február 20-i állásfoglalására ⁽³⁾,
- tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,
- tekintettel az Alkotmányügyi Bizottság jelentésére, valamint a Külügyi Bizottság, a Fejlesztési Bizottság, a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság, a Költségvetési Ellenőrző Bizottság, a Gazdasági és Monetáris Bizottság, a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság, a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Bizottság, az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság, a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság, a Közlekedési és Idegenforgalmi Bizottság, a Regionális Fejlesztési Bizottság, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság, a Halászati Bizottság, a Kulturális és Oktatási Bizottság, a Jogi Bizottság, az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság, a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság és a Petíciós Bizottság véleményére (A6-0145/2009),

Új politikák

Új célok és horizontális záradékok

1. üdvözli, hogy a Szerződés kötelező érvényűvé teszi az Alapjogi Chartát, és üdvözli az összes uniós polgárra és lakosra nézve megállapított jogok, szabadságok és alapelvek elismerését; hangsúlyozza, hogy a Parlament eltökélten biztosítani fogja a Charta teljes körű tiszteletben tartását;

⁽¹⁾ HL C 125. E, 2008.5.22., 215. o.

⁽²⁾ HL C 175. E, 2008.7.10., 347. o.

⁽³⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2008)0055.

2009. május 7., csütörtök

2. üdvözli a képviselőten és részvételen alapuló demokrácia megerősítését, amely többek között az úgynevezett „polgári kezdeményezés” bevezetéséből fakad (a Lisszaboni Szerződéssel módosított EU-Szerződés 11. cikke (EUSz)), amely jelentős számú tagállam legalább egymillió uniós polgára számára lehetővé teszi, hogy a Bizottságtól jogi aktusra irányuló javaslat benyújtását kérje;
3. üdvözli, hogy a környezetvédelem kiemelt helyet kapott az összes uniós politikában, és az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 191. cikke kifejezett említést tesz az éghajlatváltozás elleni nemzetközi szintű küzdeletről; hangsúlyozza, hogy a Parlamentnek továbbra is arra kell ösztönöznie az Európai Uniót, hogy vállaljon vezető szerepet az éghajlatváltozás és a globális felmelegedés elleni küzdelemmel kapcsolatos összes politikában;
4. üdvözli, hogy az EUMSZ a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség felépítését az alapvető jogok, valamint az Európai Unióban és tagállamaiban meglévő alapvető jogok és jogrend védelméhez köti (az EUMSZ 67. cikke);
5. tudomásul veszi különösen a „magas versenyképességű, teljes foglalkoztatottságot és társadalmi haladást célul kitűző szociális” piacgazdaság létrehozását, „amely a környezet minőségének magas fokú védelmével és javításával párosul” (az EUSz 3. cikkének (3) bekezdése), amely ezáltal a belső piac megvalósításának célját más célkitűzésekkel köti össze;
6. elégedetten állapítja meg, hogy a nők és férfiak közötti egyenlőség az Unió értékei (az EUSz 2. cikke) és céljai (az EUSz 3. cikke (3) bekezdése) között szerepel;
7. üdvözli, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ.) 208. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy az „Unió és a tagállamok fejlesztési együttműködési politikái kiegészítik és erősítik egymást”, míg az EK-Szerződés jelenleg hatályos 177. cikkének (1) bekezdése szerint „A Közösségnek a fejlesztési együttműködés terén folytatott politikája [...] kiegészíti a tagállamok által folytatott politikákat”; hangsúlyozza, hogy az Unió ezáltal nagyobb szerepet fog betölteni a politikák meghatározására vonatkozó kezdeményezések terén, ami az adományozók jobb koordinációjához és a munka jobb megosztásához, valamint „a szegénység mérséklésére, idővel pedig annak felszámolására” irányuló segítségnyújtás nagyobb hatékonyságához vezet a millenniumi fejlesztési célok keretében, de egyúttal a Parlament felelősségének növekedésével is jár;
8. úgy véli, hogy a területi kohézió felvétele az Unió céljai közé (az EUSz 3. cikke) kiegészíti a gazdasági és a társadalmi kohézió céljait, és az e területekre vonatkozó jogalapok bevezetése növelni fogja a Parlament illetékességét a fő uniós politikák területi hatásának értékelése terén; elégedetten állapítja meg, hogy az EUMSZ 349. és 355. cikke megerősíti a legkülső régiók különleges státuszát;
9. üdvözli a foglalkoztatás magas szintjére, a szociális védelemre, a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemre, valamint a közoktatás, a szakképzés és az emberi egészség védelmének magas szintjére, a megkülönböztetés elleni küzdelemre és a környezetvédelemre vonatkozó horizontális rendelkezések bevezetését, amelyek az európai uniós politikák kialakításának alapját képező általános elvekként működnek majd (az EUMSZ 9., 10. és 11. cikke);
10. üdvözli emellett azt is, hogy a fogyasztóvédelmet mint a többi kidolgozandó és megvalósítandó uniós politikában is érvényesülő, több területet átfogó feladatként megerősítették, és mint ilyen, az EUMSZ 12. cikke alapján már sokkal előkelőbb helyet foglal el;
11. üdvözli az EUMSZ 122. cikkében foglalt szolidaritási záradékot, amelynek értelmében a Tanács határozhat megfelelő intézkedésekről, ha az egyes termékekkel való ellátásban – ideértve különösképpen az energia területét – súlyos nehézségek merülnek fel;
12. üdvözli, hogy az EUMSZ 214. cikke a humanitárius segítségnyújtást teljes értékű uniós politikaként ismeri el; álláspontja szerint az EUMSZ ötödik rész III. címének 1. (fejlesztési együttműködés) és 3. fejezete (humanitárius segítségnyújtás) egyértelmű jogalapot biztosít a rendes jogalkotási eljárás hatálya alá tartozó fejlesztési és humanitárius segítségnyújtáshoz;

2009. május 7., csütörtök

13. üdvözli ezenfelül az Európai Unió hatáskörének megerősítését a polgári védelem területén, hogy harmadik országokban eseti segítségnyújtást és katasztrófaenyhítést biztosítson (az EUMSZ 214. cikke);

Új jogalapok

14. hangsúlyozza, hogy az Unió külső fellépésének a Lisszaboni Szerződés értelmében történő kiszélesítése – beleértve a külpolitikával kapcsolatos területeket érintő új jogalapok és eszközök biztosítását (külső fellépés és közös kül- és biztonságpolitika (KKBP)/európai biztonság- és védelempolitika) – új intézményközi egyensúlyt tesz szükségessé, amely a Parlament számára megfelelő demokratikus ellenőrzést biztosít;

15. üdvözli, hogy az energiával kapcsolatos kérdések az EUMSZ harmadik részében a különálló XXI. cím hatálya alá tartoznak, és az e területre vonatkozó intézkedések így jogalappal rendelkeznek (az EUMSZ 194. cikke); megállapítja azonban, hogy bár általános szabályként a rendes jogalkotási eljárást fogják követni, az energiaszerkezettel kapcsolatos döntések a tagállamok hatáskörében maradnak, míg az e területet érintő fiskális intézkedésekhez továbbra is csupán az Európai Parlamenttel folytatott konzultációra lesz szükség;

16. elégedetten veszi tudomásul az Unió általános gazdasági érdekű szolgáltatásokkal kapcsolatos közös értékeit, és üdvözli az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtására irányadó elvek és feltételek meghatározását a rendes jogalkotási eljárás keretében lehetővé tévő jogalapot (az EUMSZ 14. cikke és az általános érdekű szolgáltatásokról szóló 26. jegyzőkönyv);

17. úgy véli, hogy a Lisszaboni Szerződés által a közös kereskedelempolitika (KKP) terén bevezetett változások (az EUMSZ 206. és 207. cikke) általánosan hozzájárulnak demokratikus legitimitásának és hatékonyságának növeléséhez, különösen a rendes jogalkotási eljárás és a valamennyi megállapodásra vonatkozó hozzájárulás követelményének bevezetésével; megállapítja, hogy a KKP alá tartozó valamennyi kérdés az Unió kizárólagos hatáskörébe fog kerülni, amelynek eredményeképpen a továbbiakban nem lesznek a Bizottság és a tagállamok által egyaránt megkötött vegyes kereskedelmi megállapodások;

18. elégedettségének ad hangot az európai úrpolitikára vonatkozó rendelkezés beillesztésével kapcsolatban (az EUMSZ 189. cikke), és üdvözli a Parlamentnek és a Tanácsnak adott azon lehetőséget, hogy a rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadja az európai újprogram kidolgozásához szükséges intézkedéseket; mindazonáltal úgy véli, hogy az említett cikkben szereplő megfogalmazás, „a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen összehangolásának kizárása” akadályozhatja a közös európai úrpolitika végrehajtását;

19. rámutat arra, hogy a Lisszaboni Szerződés új jogalapot tartalmaz, amely a szellemi tulajdonjogok védelme tekintetében az együttdöntést írja elő (az EUMSZ 118. cikke);

20. üdvözli az ifjúságpolitika területére vonatkozó uniós intézkedések hatályának kibővítését, ösztönözve a fiatalok részvételét Európa demokratikus életében (az EUMSZ 165. cikke);

21. üdvözli az EUMSZ 298. cikkében rögzített új jogalapot, amely előírja, hogy „feladataik ellátása során az Unió intézményei, szervei és hivatalai egy nyitott, hatékony és független európai igazgatásra támaszkodnak”, mivel ez biztosítja az Unió igazgatási eljárására irányadó rendelet alapját;

22. üdvözli az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalások megelőzése és leküzdése terén hozott uniós intézkedések elfogadására vonatkozó jogalap megerősítését (az EUMSZ 325. cikke); kiemeli, hogy a Lisszaboni Szerződés révén hatályát veszti az EK-Szerződés jelenlegi 280. cikkében foglalt azon rendelkezés, amely szerint az ilyen „intézkedések nem érintik sem a nemzeti büntetőjog alkalmazását, sem a nemzeti igazságszolgáltatást”.

23. rámutat arra, hogy a Szerződés polgári és büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködéssel kapcsolatos új rendelkezései közé tartozik a bírák, ügyészek és az igazságszolgáltatási alkalmazottak képzésének támogatását szolgáló intézkedések elfogadásának jogalapja (az EUMSZ 81. és 82. cikke);

2009. május 7., csütörtök

24. hangsúlyozza, hogy a Lisszaboni Szerződés az Európai Ügyészség létrehozásának lehetőségéről is rendelkezik az Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekmények leküzdése érdekében (az EUMSZ 86. cikke);

25. üdvözli, hogy a Lisszaboni Szerződés az Európai Unió belső és külső céljainak keretében kötelező érvényű rendelkezéseket vezet be a gyermekjogok védelmére (az EUSz 3. cikk (3) bekezdésének második albekezdése, illetve (5) bekezdése);

26. üdvözli, hogy az idegenforgalom új címként bekerült a Lisszaboni Szerződésbe (az EUMSZ 195. cikke), előírva, hogy az Unió kiegészíti a tagállamok idegenforgalmi ágazatra vonatkozó intézkedéseit; ezenfelül üdvözli azt a rendelkezést, hogy az e cím alá tartozó jogalkotási javaslatok elfogadására a rendes jogalkotási eljárás alkalmazandó;

27. üdvözli, hogy a Lisszaboni Szerződés a sportot azon területek között szerepelteti, amelyek tekintetében jogalapot állapítottak meg (az EUMSZ 165. cikke); különösen hangsúlyozza, hogy az Unió végre intézkedéseket hozhat a sport és különösen európai dimenziójának fejlesztése érdekében, és a többi európai politika végrehajtása során kellőképpen figyelembe veheti a sport különleges jellegét;

A Parlament új hatáskörei*Új együttdöntési hatáskörök*

28. üdvözli, hogy a Lisszaboni Szerződés a Parlament együttdöntési hatásköreinek kibővítésével számottevően meg fogja erősíteni az Európai Unió demokratikus legitimitását;

29. üdvözli, hogy a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget teljes mértékben beépítették az EUMSZ-be (67–89. cikk), hivatalosan megszüntetve a harmadik pillért; üdvözli, hogy a polgári igazságszolgáltatási, menedékjogi, bevándorlási és vízümpolitikák, valamint a büntetőügyekben folytatott igazságügyi és rendőrségi együttműködés területére a rendes jogalkotási eljárás fog vonatkozni;

30. úgy véli, hogy a rendes jogalkotási eljárás bevezetése a közös agrárpolitika (KAP) területén javítja az Európai Unió demokratikus elszámoltathatóságát, mivel az Európai Parlament a Tanáccsal megegyező feltételek mellett társjogalkotói minőségben fog működni; hangsúlyozza, hogy az EUMSZ 43. cikkének (2) bekezdése szerint a mezőgazdaság területére vonatkozó összes jogszabályra az együttdöntés lesz alkalmazandó, és hogy ez különösen a mezőgazdaság területére vonatkozó négy fő horizontális jogszabályt (az egységes közös piacszervezést, a közvetlen kifizetésekről szóló rendeletet, a vidékfejlesztésről szóló rendeletet és a KAP finanszírozását) érinti majd; ezenfelül rámutat arra, hogy a minőségről, a biogazdálkodásról és a támogatásról szóló jogszabályok szintén az EUMSZ 43. cikke (2) bekezdésének hatálya alá fognak tartozni;

31. hangsúlyozza, hogy az EUMSZ. 43. cikkének (3) bekezdése értelmében a Tanácsra ruházott, intézkedések elfogadására szóló bármely hatáskör a rendes jogalkotási eljárásnak megfelelően egy, az EUMSZ. 43. cikkének (2) bekezdése szerinti jogalkotási aktus előzetes jóváhagyásának függvénye, amely aktus meghatározza a Tanácsra ruházott hatáskörökkel járó feltételeket és korlátozásokat; úgy véli, hogy az EUMSZ. 43. cikkének (3) bekezdése nem szolgáltat jogalapot vagy olyan önálló hatáskört, amely lehetővé tenné a közös agrárpolitika területén jelenleg hatályban lévő tanácsi jogi aktusok bármelyikének elfogadását vagy módosítását; kéri a Tanácsot, hogy a Parlamenttel folytatott előzetes konzultáció hiányában tartózkodjék az EUMSZ. 43. cikkének (3) bekezdésében említett intézkedések bármelyikének elfogadásától;

32. megállapítja, hogy a Lisszaboni Szerződés mélyreható változásokat vezet be a közös halászati politikára (KHP) vonatkozó döntéshozatali rendszerben és ennek elszámoltathatóságát is javítani fogja; üdvözli, hogy a Parlament és a Tanács fogja megállapítani – a rendes jogalkotási eljárás keretében – a KHP céljainak megvalósításához szükséges szabályokat (az EUMSZ 43. cikkének (2) bekezdése); e tekintetben úgy véli, hogy a fogási lehetőségek meghatározásán és a kvóták elosztásán kívül az éves rendeletben szerepeltetett bármely témára – így például a technikai intézkedésekre vagy a halászati erőfelfejtésre – és a regionális halászati szervezetek keretében elfogadott megállapodások beépítésére a rendes jogalkotási eljárásnak kell vonatkoznia, mivel ezek saját jogalappal rendelkeznek;

2009. május 7., csütörtök

33. üdvözli a rendes jogalkotási eljárás bevezetését a többoldalú felügyeleti eljárásra vonatkozó részletes szabályok elfogadása tekintetében (az EUMSZ 121. cikkének (6) bekezdése), ami erősítheti a gazdasági koordinációt;

34. úgy gondolja, hogy az Európai Központi Banknak (EKB) mint uniós szervnek az elismerése megnöveli azon felelősségét, hogy a monetáris politikára vonatkozó határozatairól beszámoljon; üdvözli, hogy a Központi Bankok Európai Rendszere (KBER) és az Európai Központi Bank Alapokmányának több rendelkezése a Parlamenttel a KBER és az EKB Alapokmányának 40. cikke (2) bekezdésével összhangban folytatott konzultációt követően módosítható; megerősíti, hogy ez nem jelenti az EKB monetáris politikát illető függetlenségének csorbítását vagy a szerződésben leszögezzett prioritások megsértését;

35. úgy véli, hogy az EUMSZ 182. cikke fejlődést jelent, mivel a benne foglalt többéves keretprogramra és az európai kutatási térség megvalósítására a rendes jogalkotási eljárás fog vonatkozni; megállapítja azonban, hogy az e cikkben említett egyedi programokat különleges jogalkotási eljárás révén fogják elfogadni, amihez pusztán az Európai Parlamenttel folytatott konzultációra van szükség (az EUMSZ 182. cikkének (4) bekezdése);

36. üdvözli, hogy a strukturális alapok végrehajtása tekintetében a Lisszaboni Szerződés a Tanáccsal egyenlő szerepet biztosít az Európai Parlament számára azáltal, hogy a jelenlegi hozzájárulási eljárást a rendes jogalkotási eljárás váltja fel; úgy véli, hogy ez a strukturális alapok tekintetében különösen a 2013 utáni időszakra nézve különösen jelentős, mivel fokozza az átláthatóságot és növeli ezen alapok elszámoltathatóságát a polgárokkal szemben;

37. megállapítja, hogy a nem, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékoságon, koron vagy szexuális irányultáson alapuló megkülönböztetést tiltó jogszabályok különleges jogalkotási eljárás alá fognak tartozni, és ezekhez a Parlament egyetértésére lesz szükség (az EUMSZ 19. cikke);

38. üdvözli, hogy a rendes jogalkotási eljárás fog vonatkozni az emberkereskedelem, különösen a nők és gyermekek kereskedelme, valamint a szexuális kizsákmányolás elleni küzdelmet szolgáló intézkedésekre (az EUMSZ 79. cikkének (2) bekezdése és 83. cikkének (1) bekezdése);

39. üdvözli a minősített többséggel történő döntéshozatal kiterjesztését az oktatás területére, beleértve a sportot is (az EUMSZ 165. cikkének (4) bekezdése);

40. üdvözli, hogy innentől kezdve az együtdöntés alkalmazandó az Európai Unió tisztviselőinek személyzeti szabályzatára (az EUMSZ 336. cikke), mivel ez lehetővé fogja tenni a Parlament számára, hogy a Tanáccsal egyenlő feltételek mellett vegyen részt e szabályzat kiigazításában;

Új költségvetési hatáskörök

41. megállapítja, hogy a Lisszaboni Szerződés gyökeres fordulatot hoz az Unió pénzügyei terén, különösen az intézményközi kapcsolatok és a döntéshozatali folyamatok tekintetében;

42. rámutat arra, hogy a Tanácsnak és a Parlamentnek a saját források határain belül meg kell állapodnia a kiadás programozásáról, amely jogilag kötelezővé válik (az EUMSZ 312. cikke); üdvözli, hogy a Parlamentnek és a Tanácsnak közösen kell elfogadnia a költségvetés egészét, a többéves pénzügyi keretnek megfelelően; üdvözli a kötelező és nem kötelező kiadások megkülönböztetésének megszüntetését (az EUMSZ 314. cikke); üdvözli, hogy a költségvetési rendelet elfogadására a rendes jogalkotási eljárás fog vonatkozni (az EUMSZ 322. cikke);

2009. május 7., csütörtök

43. utal 2009. május 7-i állásfoglalására a Lisszaboni Szerződés pénzügyi vonatkozásairól ⁽¹⁾;

Új egyetértési eljárás

44. üdvözli, hogy a minősített többséggel történő szavazás bevezetése, valamint az EUSz V. címe vagy az EUMSZ alá tartozó meghatározott területen a rendes jogalkotási eljárás bevezetése tekintetében az egyszérsített felülvizsgálati eljáráshoz a Parlament egyetértésére van szükség;

45. tudomásul veszi a tagállamok „kilépési záradékának” bevezetését (az EUSz 50. cikke); hangsúlyozza, hogy a valamely tagállam Unióból való kilépésének módját meghatározó megállapodás nem köthető meg, amíg a Parlament ki nem fejezte egyetértését;

46. üdvözli, hogy az Unió által aláírt nemzetközi megállapodások széles köréhez a Parlament egyetértésére van szükség; hangsúlyozza abbéli szándékát, hogy adott esetben felkéri a Tanácsot, hogy mindaddig ne kezdjen tárgyalásokat nemzetközi megállapodásokról, amíg a Parlament nem közölte az álláspontját, és tegye lehetővé a Parlament számára, hogy a felelős bizottság jelentése alapján a tárgyalások bármely szakaszában ajánlásokat fogadjon el, és ezeket a tárgyalások lezárása előtt figyelembe vegyék;

47. sürgeti, hogy a nem KKBP és a KKBP elemeket kombináló, bármely jövőbeli „vegyes” megállapodást rendes körülmények között a megállapodás fő tárgyához közvetlenül kapcsolódó egyetlen jogalap szerint kelljen kezelni; megállapítja, hogy a Parlamentnek joga lesz a konzultációhoz, kivéve, ha a megállapodás kizárólag a KKBP-hez kapcsolódik;

Új ellenőrzési hatáskörök

48. üdvözli, hogy a Bizottság elnökét az Európai Tanács javaslata alapján az Európai Parlament fogja megválasztani, figyelembe véve az európai parlamenti választásokat; utal 2009. május 7-i állásfoglalására: a Lisszaboni Szerződés hatása az Európai Unió intézményi egyensúlyának fejlődésére ⁽²⁾;

49. üdvözli, hogy a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének kinevezése az Európai Parlament egyetértési szavazatától fog függeni, a Bizottság mint testület más tagjainak kinevezésével egyetemben, és ezért a Parlamenttel szemben elszámoltatható lesz;

50. üdvözli a Bíróság és a Törvényszék bírúinak és főtanácsnokainak kinevezésére vonatkozóan az EUMSZ 255. cikkében előírt új eljárást, amely szerint a nemzeti kormányok határozathozatala előtt egy hét szakértőből álló testületnek – amelynek egyik tagját az Európai Parlament javasolja – kell véleményt adnia a jelöltek feladatuk ellátására való alkalmasságáról;

51. hangsúlyozza, hogy az európai külügyi szolgálatnak (EKSz) az EUSz 27. cikkének (3) bekezdése szerinti létrehozását illetően átláthatóságra és demokratikus ellenőrzésre van szükség, és emlékeztet az ennek létrehozásával kapcsolatos konzultációhoz való jogára; véleménye szerint az EKSz-nek igazgatási szempontból a Bizottságba kell betagozódnia;

52. nagyobb egyértelműséget vár az EU különleges képviselőire vonatkozó kritériumok, illetve kinevezésük és értékelésük vonatkozásában, beleértve feladataik meghatározását és célját, megbízatásuk időtartamát, valamint az Unió jövőbeli küldöttségeivel való koordinációt és kiegészítő jellegüket;

53. hangsúlyozza, hogy az Európai Védelmi Ügynökséget (EVÜ) és az általa végzett tevékenységeket illetően átláthatóságra és demokratikus ellenőrzésre van szükség, nevezetesen az EVÜ vezető tisztségviselője és az Európai Parlament illetékes bizottsága közötti rendszeres információcsere biztosítása révén;

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2009)0374.

⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2009)0387.

2009. május 7., csütörtök

54. üdvözlí az új konzultációs szerepét, amellyel a Parlament a KBER és az EKB Alapokmányának 40. cikke (2) bekezdése szerint rendelkezni fog az EKB Kormányzótanácsa összetételének megváltoztatását illetően;

55. üdvözlí, hogy az ügynökségekre, nevezetesen az Europolra és az Eurojustra fokozottabb parlamenti ellenőrzés fog vonatkozni (az EUMSZ 85. és 88. cikke); ezért úgy véli, hogy a kutatási és technológiai fejlesztési közös vállalkozások felállítása (az EUMSZ 187. és 188. cikke) esetében a konzultációs eljárás fenntartása nem feltétlenül felel meg az ügynökségeket létrehozó uniós jogi aktus szellemének;

Új tájékoztatási jogok

56. felhívja az Európai Tanács elnökét, hogy folyamatosan, teljes körűen tájékoztassa a Parlamentet az Európai Tanács üléseinek előkészületeiről, és az ülések eredményeiről lehetőség szerint két munkanapon belül (szükség esetén külön parlamenti ülésen) számoljon be;

57. felhívja a Tanács rotációs rendszerű elnökségének elnökét, hogy tájékoztassa a Parlamentet az elnökségi programokról és a várt eredményekről;

58. sürgeti a Bizottság alelnökét/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét, hogy a Parlamenttel megfelelő módszerekről állapodjon meg arra nézve, hogy a Parlament az Unió külső fellépésével kapcsolatban teljes körű tájékoztatást kapjon és konzultáljanak vele, kellőképpen bevonva a Parlament minden olyan bizottságát, amely a főképviselő megbízatási körébe tartozó területekért felelős;

59. hangsúlyozza, hogy a nemzetközi megállapodások megtárgyalása és megkötése tekintetében a Bizottságnak jogi kötelezettsége, hogy az EUMSZ 218. cikkében említett, a Tanács által kinevezett különbizottsággal megegyező módon tájékoztassa a Parlamentet a tárgyalások előrehaladásáról; kéri, hogy ezt a tájékoztatást ugyanolyan terjedelemben és ugyanakkor nyújtsák, ahogyan és amikor azt a Tanács fenti cikk szerinti illetékes bizottsága esetében teszik;

Új kezdeményezési jogok

60. üdvözlí a Parlament új szerepét a Szerződések módosításának kezdeményezését illetően; ezzel a joggal élni fog, és új elképzeléseket fog előterjeszteni Európa jövőjével kapcsolatban, amikor az új kihívások ezt szükségessé teszik;

61. üdvözlí, hogy a Parlamentnek kezdeményezési joga lesz a saját összetételére vonatkozó javaslatok terén, tiszteletben tartva a Szerződésekben rögzített elveket (az EUSz 14. cikke);

62. megállapítja, hogy a Lisszaboni Szerződés különleges jogalkotási eljárást vezet be a nem állandó vizsgálóbizottságok szabályait és hatásköreit megállapító rendelkezések elfogadására (az EUMSZ 226. cikke);

Új eljárások

A nemzeti parlamentek által végzett ellenőrzés

63. üdvözlí a nemzeti parlamentekre ruházott új jogokat, amelyek az Unió valamennyi jogszabályát illetően a szubszidiaritás elvének alkalmazására vonatkozó előzetes ellenőrzést szolgálják; álláspontja szerint az európai politikák nemzeti parlamentek általi ellenőrzésének megerősítése az Unió tevékenységeivel kapcsolatos lakossági tudatosságot is növelni fogja;

64. hangsúlyozza, hogy a nemzeti parlamentek új előjogait a Lisszaboni Szerződés hatálybalépésétől kezdődően teljes mértékben tiszteletben kell tartani;

2009. május 7., csütörtök

65. üdvözlí a helyi és regionális hatóságok kötelezettségvállalását a szubszidiaritás elvének tiszteletben tartásával kapcsolatban; tudomásul veszi a Régiók Bizottságának azon jogát, hogy keresetet indítson a Bíróság előtt, amennyiben úgy véli, hogy a szubszidiaritás elvének megsértésére került sor (a 2. jegyzőkönyv 8. cikkének (2) bekezdése);

Felhatalmazáson alapuló jogi aktusok

66. nagyra értékeli a jogi aktusokra és a normák hierarchiájára vonatkozó új rendelkezésekből fakadó javulásokat, különösen a felhatalmazáson alapuló jogi aktus létrehozását (az EUMSZ 290. cikke), amely lehetővé teszi a Bizottság felhatalmazását általános hatályú nem jogalkotási aktusok elfogadására, vagy valamely jogalkotási aktus nem alapvető rendelkezéseinek módosítására; rámutat arra, hogy a Parlamentnek és a Tanácsnak a jogalkotási aktusban kifejezetten meg kell határozni a felhatalmazás céljait, tartalmát, hatályát és időtartamát;

67. külön üdvözlí az EUMSZ. 290. cikkének (2) bekezdésében foglalt rendelkezést, amely előírja, hogy a Parlamentnek (és a Tanácsnak) joga legyen a hatáskör-átruházás visszavonására és az egyes felhatalmazáson alapuló jogi aktusok ellen kifogások emelésére;

68. megállapítja, hogy az EUMSZ nem határoz meg jogalapot a felhatalmazáson alapuló jogi aktusokra vonatkozó keretintézkedéshez; javasolja azonban, hogy az intézmények standard szövegről állapodjanak meg az ilyen felhatalmazások esetére, amelyet a Bizottság rendszeresen beilleszthetne a jogalkotási aktusok tervezetbe; hangsúlyozza, hogy ez megőrizné a jogalkotó szabadságát;

69. felkéri a Bizottságot annak tisztázására, hogy hogyan kívánja értelmezni a Lisszaboni Szerződés elfogadó kormányközi konferencia záróokmányához csatolt 39. nyilatkozatot, amely a pénzügyi szolgáltatások területén a szakértőkkel folytatott konzultációról szól, és hogyan kívánja alkalmazni ezt az értelmezést az EUMSZ-ben szereplő, a felhatalmazáson alapuló jogi aktusokról szóló rendelkezések mellett;

Végrehajtási aktusok

70. megállapítja, hogy a Lisszaboni Szerződés hatályon kívül helyezi az EK-Szerződés jelenlegi, a végrehajtási hatáskörökről szóló 202. cikkét, és helyette az EUMSZ 291. cikkében új eljárást – „végrehajtási aktusok” – vezet be, amely lehetőségét nyújt arra, hogy végrehajtási hatásköröket ruházzanak a Bizottságra olyan esetekben, amikor „valamely kötelező erejű uniós jogi aktus végrehajtásának egységes feltételek szerint kell történnie”;

71. megállapítja, hogy az EUMSZ 291. cikkének (3) bekezdése előírja a Parlament és a Tanács számára, hogy előre elfogadják a végrehajtási hatáskörének gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályozását;

72. megállapítja, hogy a Lisszaboni Szerződés már nem tartalmaz a jelenlegi komitológiai eljárásra vonatkozó alapot, és hogy a hatálybalépéséig el nem fogadott, függőben levő jogalkotási javaslatokat módosítani kell annak érdekében, hogy megfeleljenek az EUMSZ 290. és 291. cikkében szereplő követelményeknek;

73. véleménye szerint a kezdeti időszakra vonatkozóan a Tanáccsal lehetne egyeztetni időközi megoldásról, hogy egy esetleges jogi hiányosság eredményeként semmiféle akadály ne keletkezessen, és hogy a jogalkotó az új szabályozást a Bizottság javaslatainak kellő figyelembevételét követően elfogadhassa;

Az átmeneti időszak prioritásai

74. felkéri a Bizottságot, hogy küldjön meg a társjogalkotóknak minden olyan, függőben levő javaslatot, amelyre új jogalapot és megváltozott jogalkotási folyamatokat kell alkalmazni;

2009. május 7., csütörtök

75. rámutat arra, hogy a Parlament fogja eldönteni, milyen álláspontot képvisel a rendes jogalkotási eljárás alá vont ügyekre vonatkozó konzultációs eljárások során már elfogadott véleményeket illetően, és ez korábbi álláspontjának megerősítését vagy új álláspont elfogadását vonhatja maga után; hangsúlyozza, hogy a véleményeknek a Parlament első olvasatban elfogadott álláspontjaként történő bármiféle megerősítéséről a Parlament kizárólag a Lisszaboni Szerződés hatálybalépését követően szavazhat;

76. ragaszkodik ahhoz, hogy a Lisszaboni Szerződés hatálybalépéséig a „harmadik pillérhez” tartozó, az alapvető jogokkal kapcsolatos dimenzióval rendelkező, még függőben lévő jogalkotási javaslatok elfogadását kizáró intézményközi megállapodást kössenek annak érdekében, hogy ezen ügyekben teljes körű igazságügyi ellenőrzést lehessen gyakorolni, míg az alapvető jogokra semmilyen vagy csak korlátozott hatással járó intézkedéseket a Szerződés hatálybalépése előtt is el lehetne fogadni;

Javaslatok

77. felhívja a többi intézményt, hogy folytassanak tárgyalásokat az alábbiakra kiterjedő intézményközi megállapodás érdekében:

- a) az Európai Unió által 2009 után elérendő fő célok, pl. a három politikai intézmény között a 2009-ben kezdődő parlamenti és bizottsági ciklusra vonatkozó munkaprogramról szóló keretmegállapodás formájában;
- b) az annak érdekében elfogadandó végrehajtási intézkedések, hogy az új Szerződés sikerrel járjon az intézmények és az uniós polgárok számára;

78. kéri, hogy tegyék naprakésszé a Parlament és a Tanács közötti intézményközi megállapodást, amely meghatározza a külpolitikai intézkedésekre vonatkozó munkakapcsolataikat, beleértve a bizalmas információk az EUSz 14. és 36. cikke és az EUMSz 295. cikke alapján való megosztását;

79. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy vegyék fontolóra egy új intézményközi megállapodás megtárgyalását a Parlamenttel, amely a Parlament számára a nemzetközi megállapodások megkötéséhez vezető valamennyi szakaszban biztosítja részvételének lényegi meghatározását;

80. a többéves pénzügyi keretre (az EUMSz 312. cikke) és a költségvetési rendeletre (az EUMSz 322. cikke) vonatkozó új rendelkezésekre figyelemmel kéri, hogy vizsgálják felül a költségvetési fegyelemlről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról szóló intézményközi megállapodást;

81. úgy véli, hogy minden szükséges lépést meg kell tenni az európai információs és kommunikációs politika létrehozásához, és a három intézmény által a kommunikációról tett közös politikai nyilatkozatot az e cél elérése felé tett első lépésnek tekinti;

82. felhívja a Bizottságot, hogy haladéktalanul terjesszen elő kezdeményezést a „polgári kezdeményezés” végrehajtására, egyértelmű, egyszerű és felhasználóbarát feltételeket állapítva meg e polgári jog gyakorlásához; utal 2009. május 7-i állásfoglalására a Bizottsághoz intézett arra vonatkozó felkéréssel, hogy nyújtson be a polgári kezdeményezés megvalósításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatot ⁽¹⁾;

83. felhívja a Bizottságot, hogy fogadjon el rendeleteket az EUMSz hatékony igazgatásról szóló 298. cikkének végrehajtására, amely választ fog adni a Parlament és az európai ombudsman régóta elhangzott, az európai igazgatásra irányadó, közös igazgatási jogi rendszerre vonatkozó felhívására;

84. megállapítja, hogy a Lisszaboni Szerződés lehetővé teszi, hogy az Európai Fejlesztési Alapot bevonják az Unió költségvetésébe, aminek köszönhetően erősödik az uniós fejlesztési politika jelentős részének demokratikus legitimitása; felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy a 2008/2009-es félidős értékelés alkalmával tegyék meg az Európai Unió költségvetése szempontjából szükséges lépéseket;

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2009)0389.

2009. május 7., csütörtök

85. az Unió nemzetközi szervezetekben betöltött státuszának sürgős felülvizsgálatát és megerősítését ajánlja, amint a Lisszaboni Szerződés hatályba lép és az Unió lép az Európai Közösségek helyébe;

86. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy állapodjon meg a Parlamenttel az elfogadott jogszabályok és az Alapjogi Charta, illetve a Szerződésekben szereplő – például a megkülönböztetés megelőzésére, a menedékkérők védelmére, az átláthatóság javítására, az adatvédelemre, a kisebbségi jogokra, valamint az áldozatok és gyanúsítottak jogaira vonatkozó politikákat illető – szabályok közötti következetességet biztosító stratégiáról;

87. arra kéri a Tanácsot és a Bizottságot, hogy járuljanak hozzá az európai és nemzeti hatóságok közötti kapcsolatok javításához, különösen a jogalkotási és igazságügyi területen;

88. felkéri a Tanácsot és a Bizottságot, hogy biztosítsa a hatékony közös energiapolitika kialakítását, melynek célja az uniós tagállamok energiapiacainak hatékony összehangolása és e piacok fejlesztése, valamint – az energiaellátás forrásaira és útvonalaira összpontosítva – külső szempontok integrálása;

89. felhívja a Tanácsot, hogy a Parlamenttel együtt mérlegelje, milyen módon lehetne kihasználni az EUMSz 127. cikkének (6) bekezdésében szereplő rendelkezéseket, amelyek lehetővé teszik, hogy az Európai Központi Bankra „a hitelintézetek és – a biztosítóintézetek kivételével – az egyéb pénzügyi szervezetek prudenciális felügyeletére” vonatkozóan külön feladatokat ruházzanak át;

90. vállalja, hogy belső szervezetét a Szerződés által újonnan ráruházott feladatkörök gyakorlásának optimalizálása és ésszerűsítése céljából átalakítja;

*

* *

91. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok parlamentjeinek.

A Lisszaboni Szerződés pénzügyi vonatkozásai

P6_TA(2009)0374

Az Európai Parlament 2009. május 7-i állásfoglalása a Lisszaboni Szerződés pénzügyi vonatkozásairól (2008/2054(INI))

(2010/C 212 E/09)

Az Európai Parlament,

— tekintettel az Európai Unióról szóló szerződést és az Európai Közösséget létrehozó szerződést módosító, 2007. december 13-án aláírt Lisszaboni Szerződésre (továbbiakban: a Lisszaboni Szerződés),

— tekintettel az Egységes Európai Okmánnyal, valamint a Maastrichti, az Amszterdami és a Nizzai Szerződéssel módosított, az Európai Unióról szóló szerződésre és az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

— tekintettel az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság között létrejött, 2006. május 17-i intézményközi megállapodásra a költségvetési fegyelemről és a pénzgazdálkodás hatékonyságáról és eredményességéről⁽¹⁾,

(1) HL C 139., 2006.6.14., 1. o.